

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.532/2021/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Harangozó Attila, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. január 25.

Az ügy tárgya: emberölés bűntettének kísérlete

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Győri Törvényszék, B.241/2019/33., ítélet, tárgyalás,

2020. szeptember 10.

Másodfok: Győri Ítéltábla, Bf.II.67/2020/11., végzés, nyilvános ülés,

2021. február 18.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés bűntettének kísérlete miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Törvényszék B.241/2019/33. számú ítéletét, illetve a Győri Ítélőtábla Bf.II.67/2020/11. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Győri Törvényszék a 2020. szeptember 10. napján kihirdetett B.241/2019/33. számú ítéletével a terheltet emberölés bűntettének kísérlete [Btk. 160. § (1) bekezdés] miatt 6 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költségről.

[2] A Győri Ítélőtábla mint másodfokú bíróság a 2021. február 18. napján meghozott Bf.II.67/2020/11. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] A jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás lényege a következő.

– A terhelt és a sértett testvérek, akik 2012 óta – jórészt a terhelt agresszív, kötözködő természete miatt – rossz viszonyban vannak.

– A terhelt évekig Németországban dolgozott, ahonnan 2016-ban költözött haza a szülői házba, amely épület mellett építette családi házát a sértett. A két ház hátsó kert részét nem választja el kerítés egymástól, az szabadon átjárható.

– A terhelttel szemben a sértett sérelmére 2017. szeptember 13. napján elkövetett személy elleni erőszakos cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétsége miatt indult büntetőeljárást a Soproni Járási Ügyészség a 2018. április 21. napján meghozott B.1873/2017/6. számú határozatával megrovás alkalmazásával megszüntette.

– A terhelt 2018. október 6. napján 18 óra 50 perc körüli időben – a sértett tudta nélkül – átment a sértett kertjének hátsó részében felhalmozott bálákhoz, és azokra felmásзва a rajtuk levő védő-takaró ponyvát igyekezett lerángatni, amikor a sértett hazaért és számonkérte a cselekedetét. A terhelt ordítva válaszolta, hogy „húzzon a gecibe”, különben felgyújtja a bálát, majd ezzel egyidőben a ponyva lesúlyozására szolgáló – mintegy 2 méter hosszú és 10 cm átmérőjű – fakarók közül egyet felkapva a bála mellett álló sértett feje irányába ütött, és őt a nyakán, a jobb füle alatti részen eltalálta, amely ütéstől a sértett megszédült.

– Ekkor a terhelt az övéből előkapta a Columbia márkájú, 30 cm teljes hosszúságú, 17 cm pengehosszúságú vadásztörét, azt marokra fogta és, miközben a báláról leugorva a sértett közelében földet ért, „Agyonbaszlak!” felkiáltással a sértett nyakára célozva, kis-közepes erővel, felülről lefelé irányozva megszúrta a sértettet.

– A sértett védekezésül a bal karját a feje elé kapta, így a szúrás az alkarját érte, a kés az alkar teljes izomzatát átszúrva a karja túloldalán jött ki. A terhelt – miután unokaöccse az eseményeket látva rákiáltott – ezt követően a helyszínről elszaladt.

– Az erős vérzés miatt a sértett fia értesítette a rendőrséget és mentőt hívott, akik a sértettet kórházba szállították, ahol sürgősségi műtétet hajtottak végre rajta.

– A terhelt cselekménye következtében a sértett a bal alkar szúrt-metszett sérülését szenvedte el, több izmot, valamint a csontok közötti verőeres és visszeres képletet is sértve, amely 8 napon túl gyógyult.

– A sértettnél a sérüléssel okozati összefüggésben maradandó fogyatékoság alakult ki, amely a bal kéz gyengébb voltában, izomzatának sorvadásában, mozgásainak beszűkülésében nyilvánul meg, az alkar területének érzéskiesésével. A sértett egészségkárosodásának mértéke össz-szervezeti szempontból mintegy 10%-os értéknek felel meg. Állapota végleges, kialakult állapot, további lényegi javulás nem várható.

II.

[4] A bíróság jogerős, ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt jogos védelmi helyzet megállapítása, és a terhelt felmentése érdekében.

[5] A védő szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettségének, a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, valamint az indokolási kötelezettségét sem teljesítette.

[6] Kifejtette, hogy a felderítetlenség miatt teljesen megalapozatlan a tényállás abban a részben, amely a terhelt tevőlegességére, valamint a sértett által elszenvedett sérülések megállapítására vonatkozik. Ennek a terhelti védekezés, a jogos védelmi helyzetben történő cselekvés miatt van jelentősége.

[7] Kifogásolta a szakértői bizonyítást, a bizonyítékok ezzel kapcsolatos értékelését, a terhelt védekezésének elvetését, iratellenesnek tartotta az ítélet ezzel kapcsolatos megállapításait.

[8] Kifejtette, hogy a terhelt jogos védelmi helyzetben volt, mivel az ő mozdulata egy felfegyverkezve elkövetett jogtalan támadás kivédésére irányult, amikor a sérülést okozta.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.626/2021/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta.

[10] Indokai szerint a tényállás felderítetlenségre, iratellenességre, tényből tényre vont téves következtetésre visszavezethető megalapozatlanságának a támadására a felülvizsgálati eljárás keretei között a Be. 650. § (2) bekezdése szerinti törvényi tilalom folytán nem kerülhet sor, mert az alapügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállást kell irányadónak tekinteni. A védő által nevesített relatív jellegű eljárási jogszabálysértések az érdemi felülvizsgálatot úgyszintén nem alapozzák meg. Erre figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt utasítsa el.

III.

[11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen bírálta el.

[12] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja (Be. 648. §). Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[14] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. Ez valósul meg, ha a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a

jogerős ítéleti tényállás alapulvételével, büntethetőséget kizáró ok ellenében került sor. A felülvizsgálati indítvány a jogos védelemre utaló tartalma szerint erre vonatkozó, illetve hivatkozó.

[15] A terhelt védője több, a jogerős ítélet tényállásában megállapítottaktól eltérő – abban nem, vagy másképp szereplő – tényről állít, és jelentős részben kifejezetten a jogerős ítéleti tényállás megváltoztatását célozza. E részeiben az indítvány a Be. 650. § (2) bekezdésébe ütközik, és ekként törvényben kizárt.

[16] Ezért kizárólag az indítványban foglalt jogkérdés – azaz a büntethetőséget kizáró ok fennállása – lehet felülvizsgálat tárgya; azt azonban az indítványnak az irányadó tényállástól részben eltérő ténybeli hivatkozásait, valamint az eltérő tények megállapítását célzó részeit figyelmen kívül hagyva, a Be. 650. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével kell elbírálni.

[17] Erre figyelemmel a Kúria az indítványt ebben a részben érdemben elbírált.

[18] A Btk. 22. § (1) bekezdése szerint nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

[19] A védekezést támadás előzi meg. Az elhárítás válasz a támadásra. A védekezés azért jogos, mert a támadás jogtalan (4/2013. számú BJE határozat).

[20] Ehhez képest az irányadó jogerős tényállás szerint a sértett (verbális) cselekvősége a kertjébe a tudta nélkül átment és az ott lévő bálákra felmászó, a védő-takaró ponyvát lerángatni igyekvő terhelttel szemben annyi volt, hogy mindezt számonkérte. Ezt követően pedig a terhelt volt az, aki a sértettre támadt.

[21] A jogos védelem nem belső gondolat, hanem külső magatartás, ezért a jogtalan támadó magatartás megléte és elsőbbsége perdöntő.

[22] Jelen ügyben azonban a sértett semmilyen támadó vagy azzal közvetlen fenyegető magatartást nem fejtett ki, tetteles konfliktusnak nem volt a kezdeményezője.

[23] A jogos védelem verbális cselekményekkel szemben nem vehető igénybe.

[24] Az a tény pedig, hogy a terhelt egy szóváltás során (amiatt) támadta meg a sértettet, a továbbiakban kizárja a javára a jogos védelmi helyzet megállapíthatóságát.

[25] Jogtalan támadás hiányában fel sem merülhet a terhelt magatartásának elhárító cselekménykénti értékelése. A felülvizsgálati indítvány ezen részében alaptalan.

[26] Az irányadó tényállás szerint támadással személy elleni erőszakot – egyoldalúan – kizárólag a terhelt alkalmazott.

[27] A jogerős tényállás alapján a bíróság törvényesen minősítette a terhelt cselekményét emberölés bűntette kísérletének.

[28] A Kúria 3/2003. számú BJE határozata az élet és testi épség védelméről rögzíti mindazon szempontokat, amelyeket a terhelti cselekmény minősítése kapcsán szükséges megvizsgálni. Ekként az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre, avagy testi sértésre irányult, jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánuló, ekként megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

[29] Ezen elemzést az első- és a másodfokú bíróság a jogegységi határozatban foglaltak figyelembevételével elvégezte, következtetései helytállóak voltak.

[30] Ekként kizárólag az ölési szándékra vonható következtetés, amennyiben

– a sértettel hosszabb ideje rossz viszonyban lévő,

– öt korábban személy elleni erőszakos cselekménnyel már fenyegető (zaklatás vétsége) terhelt – előbb a sértett szénabáláinak felgyújtásával fenyegetve egy (2 méter hosszú 10 cm átmérőjű) karóval megüti a sértettet nyak(fej)tájékon,

– majd közvetlen ezután az élet kioltására alkalmas eszközzel, (17 cm pengehosszúságú, 30 cm teljes hosszúságú) vadásztőrrel,

– az ekkor hangoztatott szándékának, az „agyonbaszлак” fenyegetésnek megfelelő,

– akaratlagos magatartást tanúsít, és támad kis-közepes erővel, felülről lefelé irányulóan

– olyan sértetti testrészt, a nyaki területet, mely életfontosságú szervet tartalmaz, és

– ezen határozott irányú támadás következtében csak azért marad el az akár halálos eredmény, mert a sértett a karját védekezésül a feje elé tartotta, így a szúrás azt érte maradandó fogyatékossgot okozva,

– majd ezt követően a terhelt a helyszínről elfut a következményeket illetően közömbösséget tanúsítva.

[31] E ténybeliség alapján nem kétséges, hogy a terhelt cselekménye emberölés bűntette kísérleteként minősítendő, a szándék egyenes, a kísérlet befejezett és (a védekezésnek köszönhetően) távoli, miként azt a bíróság megállapította.

[32] Az indítvány kifogásolta az irányadó tényállás megalapozottságát, a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, és ezen keresztül a bűnösség megállapítását.

[33] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható.

[34] Így nem foghattak helyt a védőnek az igazságügyi orvosszakértői véleménynek az általa helyesnek gondolt tartalomtól eltérő megállapításait sérelmező kifogásai sem.

[35] Következésképpen a jogerős ítéleti tényállás támadása az eljáró bíróság mérlegelési tevékenységének kifogásolásán keresztül felülvizsgálati eljárásban eredményre nem vezethet.

[36] Az indítvány szerint a bíróság megsértette az indokolási kötelezettségére vonatkozó eljárási szabályt.

[37] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatíve felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak. A d) pont szerint felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[38] A Be. 608. § (1) bekezdése szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések között az indokolási kötelezettség megsértése nem szerepel, így ebből az okból sem lehetséges a felülvizsgálat.

[39] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[40] Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

IV.

[41] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[1] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy

felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2022. január 25.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Harangozó Attila s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

BÉ